הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שפח שפט

שפח דִּין אִם לֹא עֵרְבוּ הַחֲצֵרוֹת יַחַד וְגַם לֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בַּמָּבוֹי. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א שְׁבָּת ק"ל (ע"ב), וּדְלָא כְּמֵימְרָא דְּרַב שָׁם. ב בְּפֶרֶק ה' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (הט"ו) וּכְרַב.

א (א) [א]אִם לֹא עֵרְבוּ הַחֲצֵרוֹת יַחַד וְגַם לֹא נִשְׁתַּתְּפוּ בַּמָּבוֹי, [א]מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכָל הַמָּבוֹי (ב) כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ, (ג) בֵּין עֵרְבוּ חֲצֵרוֹת עִם הַבָּתִּים בֵּין לֹא עֵרְבוּ. (ד) [ב]וּלְהָרַב רַבֵּנוּ מֹשֶׁה בַּר מַיְמוֹן, דַּוְקָא כְּשֶׁלֹּא עֵרְבוּ חֲצֵרוֹת עִם הַבָּתִּים, אֲבָל אִם עֵרְבוּ חֲצֵרוֹת עִם הַבָּתִּים (ה) אֵין מְטַלְטְלִין בַּמָּבוֹי אֶלָּא בְּאַרְבַּע אַמּוֹת:

שפט אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חַלּוֹן פָּתוּחַ לְבִקְעָה אוֹ לְקַרְפֵּף. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א עֵרוּבִין ס"ז (ע"א) מֵימְרָא דְּאַמּוֹרָאֵי. ב טור בְּשֵׁם רַשְׁ"י (סז: ד"ה ישראל) וְכֵן כָּתַב הָרַב הַמַּגִּיד בְּרֵישׁ פֶּרֶק ה' מֵהִלְכוֹת עֵרוּבִין (ה"י) וְשָׁכֵן מְשַׁמַע מִדְּבָרֵי הָרַמְבַּ"ם שָׁם. ג תּוֹסָפוֹת (שם ד"ה וישראל) בְּשֵׁם ר"י שָׁם.

א [א]אֵינוֹ יְהוּדִי הַדָּר בַּמָּבוֹי (א) וְיֵשׁ לוֹ חַלּוֹן אֲחוֹרֵי בֵּיתוֹ פָּתוּחַ לְבִקְעָה * אוֹ לְקַרְפֵּף, אֲפִלּוּ אֵין בּוֹ אֶלָּא אַרְבָּעָה טְפָחִים עַל אַרְבָּעָה טְפָחִים אֵינוֹ אוֹסֵר עַל בְּנֵי מָבוֹי אֲפִלּוּ מַכְנִיס וּמוֹצִיא גְּמַלִּים וּקְרוֹנוֹת (ב) דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי כָּל הַיּוֹם, שֶׁחָפֵץ יוֹתֵר בְּאוּתוֹ שֶׁפְּתוּחַ לוֹ מֵאֲחוֹרָיו לְבַדּוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ אֲוִיר, וְהָוֵי פְּתִיחוֹ לַמָּבוֹי (ג) כְּמוֹ שֶׁאֵינוֹ רָגִיל שָׁאֵינוֹ אוֹסֵר. * וְהוּא שֶׁיֵּשׁ בַּבִּקְעָה אוֹ בַּקַּרְפֵּף יוֹתֵר מִשְּׁאֵתַיִם, אֲבָל אִם אֵין בּוֹ אֶלָּא שְׁאֵתַיִם, (ד) קָטָן הוּא וְלֹא נִיחָא לֵיהּ בֵּיהּ. וְיִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּשׁ לוֹ פֶּתַח לְמָבוֹי וּפָתַח מֵאֲחוֹרָיו לְקַרְפֵּף, וְשָׁכַח וְלֹא עָרַב, אִם הַקַּרְפֵּף יוֹתֵר מִשְּׁאֵתַיִם אוֹסֵר, לְפִי (ה) שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹ וְאֵינוֹ מִסְתַּלֵּק מִן הַמָּבוֹי, [ב]וְאִם הַקֶּקֶף לְדִירָה, אֲפִלּוּ יוֹתֵר מִשְּׁאֵתַיִם אֵינוֹ אוֹסֵר כֵּיוָן שֶׁרָאוּי לוֹ. (ו) * [ג]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּאַדְרַבָּה אִם הַקֶּקֶף לְדִירָה אֲפִלּוּ בַּיִת שְׁאֵתַיִם אוֹסֵר, שֶׁכֵּיוָן שֶׁהַקֶּקֶף לְדִירָה אֵין בּוֹ אֲוִיר וְאֵינוֹ חָפֵץ בּוֹ לְהִסְתַּלֵּק בִּשְׁבִילוֹ מִן הַמָּבוֹי:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וַעֲרֹבוּ דֶּרֶךְ פְּתִחֵיהֶם עַיֵּן שָׁם. וְשָׁם הֵבִיא מִכְּתָבֵי הָאֲרִ"י זַ"ל דְּאִיתָא שָׁם (פע"ח שער השבת פ"ד) יָעֲרֹב בְּכָל שַׁבָּת שְׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת וַעֲרוּבֵי חֲצֵרוֹת וְיִכָּנֵעַ בַּלַּיְלָה בְּשֶׁל שְׁתּוּף וּבַבֹּקֶר בְּשֶׁל עֲרוּב. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. מִשְּׁמַע שֶׁהִיא פּוֹעֶלֶת כְּהָרַאֲבַ"ד שֶׁצָּרִיךְ לְשַׁתֵּף בְּפַת כוּ' וּמִסְתָּמָא הִיא פַּת לַשְּׁתּוּף כוּ', וְעַיֵּן בַּכְּתָבִים (שער הכוונות דרושי שבת דרוש א) שֶׁהָאֲרִ"י זַ"ל הָיָה מְעָרֵב בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת וּמְזֻמָּה:

בַּאֵר הַיטֵב

א (ג) **אֵין.** וְאִם נָתַר בְּצוּרַת הַפֶּתַח אוֹ בְּשִׁנֵּי פַּסִּין, הַמָּבוֹי שָׁרֵי, וְעַיֵּן סִימָן שס"ג סָעִיף כ"ו. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) עַיֵּן שָׁם:

בֵּאוּר הַלָּכָה

א * **אוֹ לְקַרְפֵּף. נִרְאֶה לִי שֶׁלֹּא הִתִּירוּ אֲפִלּוּ בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ קַרְפֵּף אֶלָּא בְּקַרְפֵּף דּוֹמְיָא דִּבְקָעָה שֶׁהוּא פָּתוּחַ לְמָקוֹם אַחֵר,** דְּאִלּוּ בְּשֶׁאֵין לוֹ פֶּתַח אֶלָּא כְּלַפֵּי בֵּיתוֹ, הָאֵיךְ יִסְתַּלֵּק מִן הַמָּבוֹי, וַהֲרֵי אֵינוֹ יָכוֹל לָצֵאת לְשׁוּק וְלַעֲשׂוֹת צָרְכֵיו חוּץ לְבֵיתוֹ אֶלָּא דֶּרֶךְ מָבוֹי [רִיטְבָ"א (סז: ד"ה יותר)]. וּלְפָלָא שֶׁלֹּא הֻבְיְאוּהוּ הָאַחֲרוֹנִים:

* **וְהוּא שֶׁיֵּשׁ בַּבִּקְעָה אוֹ בַּקַּרְפֵּף יוֹתֵר מִשְּׁאֵתַיִם. לְכְאוֹרָה** בְּגִמְרָא (סז:) וְכֵן בְּרַמְבַּ"ם (פ"ה ה"ז) לֹא נִזְכַּר הַנִּפְקָא מִנַּהּ בֵּין יֶתֶר מִבֵּית סְאָתַיִם לְבֵית סְאָתַיִם רַק לְעִנְיַן קַרְפֵּף, **נוֹכַל לוֹמַר, דִּלְעִנְיַן בִּקְעָה שְׁפָתוּחַ לְכָל צַד,** [ג]**אֲפִלּוּ בִּקְעָה קְטַנָּה שֶׁאֵין בּוֹ כִּי אִם בֵּית סְאָתַיִם גַּם כֵּן נִיחָא לֵיהּ בֵּיהּ טְפֵי מִן הַפֶּתַח שְׁפָתוּחַ לְמָבוֹי מְשׁוּם דְּנָפִישׁ אֲוִירֵהּ טְפֵי, וְעַיֵּן:**

* **וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר. וְהַלָּכָה כְּדֵעָה הָרִאשׁוֹנָה,** שֶׁכֵּן הוּא דַּעַת רַשְׁ"י (סז: ד"ה ישראל) וְהָרַמְבַּ"ם (שם ה"י) וְהָרַב הַמַּגִּיד, וּלְפִיכָךְ הָכִי נָקְטִינַן [בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ממחלוקת)]:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הָעֵרוּב שֶׁמַּנִּיחוֹ גַּם לְשֵׁם שִׁתּוּף, וּבָזֶה יוֹצֵא לְכָלֵי עַלְמָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרִיטְבָ"א (עא: ד"ה ודעת רבותי) בְּהָדְיָא:

א (א) **אִם לֹא עֵרְבוּ וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף אִם לֹא עֵרְבוּ וְכוּ', דְּאִם עֵרְבוּ, הֲרֵי הוּא גַּם כֵּן כְּעֵין שִׁתּוּף מָבוֹי וּכְבֵסִימָן הַקּוֹדֵם: (ב) **כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ.** וְהוּא הַדִּין דְּמֻתָּר לְהוֹצִיא מֵחָצֵר לַמָּבוֹי כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ וְכֵן מִן הַמָּבוֹי לָחָצֵר, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שע"ב סָעִיף א', דְּלֹא תִּקְּנוּ חֲכָמִים שִׁתּוּפֵי מְבוֹאוֹת אֶלָּא לְהַתִּיר לְהוֹצִיא לַמָּבוֹי כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בַּבַּיִת, אֲבָל לְעִנְיַן חֲצֵרוֹת וּמְבוֹאוֹת עַצְמָן לֹא תִּקְּנוּ וּרְשׁוּת אֶחָד הוּא דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל מִזֶּה לָזֶה. וְכֵן שָׁוִין הֵם גַּם בָּזֶה (ג) דִּכְמוֹ דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכָל הֶחָצֵר כֵּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכוֹ אַף אִם לֹא עֵרְבוּ עִם הַבָּתִּים, כֵּן מֻתָּר לְטַלְטֵל בְּכָל הַמָּבוֹי אַף אִם לֹא עֵרְבוּ עִם הַבָּתִּים בְּנֵי הַחֲצֵרוֹת עִם הַמָּבוֹי. וּפְשׁוּט דְּכָל זֶה מַיְירֵי שֶׁהָיָה הַמָּבוֹי עַצְמוֹ מְתֻקָּן בִּלְחָי וְקוֹרָה כַּדִּין: (ג) **בֵּין עֵרְבוּ חֲצֵרוֹת וְכוּ'.** דְּמִצְוֵיין (ג) כְּלֵי הַבַּיִת בָּחָצֵר, וְשָׁיְיךְ לְמִגְזַר דִּלְמָא אָתֵי לְאַפּוּקֵי כְּלֵי הַבַּיִת לַמָּבוֹי, אֲפִלּוּ הָכִי שָׁרֵי: (ד) **וּלְהָרַמְבַּ"ם וְכוּ'.** וְלַהֲלָכָה (ג) נָקְטִינַן כַּדַּעָה הָרִאשׁוֹנָה. וַאֲפִלּוּ לְהָרַמְבַּ"ם, דַּוְקָא כְּשֶׁהַמָּבוֹי מְתֻקָּן בִּלְחָי וְקוֹרָה, אֲבָל אִם הוּא מְתֻקָּן בְּצוּרַת הַפֶּתַח גַּם לְדִידֵיהּ מֻתָּר בְּכֻלּוֹ [אַחֲרוֹנִים]:

א (א) **וְיֵשׁ לוֹ חַלּוֹן וְכוּ'.** לְכָל שֶׁכֵּן (ג) אִם הוּא פֶּתַח גָּמוּר: (ב) **דֶּרֶךְ הַמָּבוֹי.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דֶּרֶךְ הַפֶּתַח הַפָּתוּחַ לַמָּבוֹי: (ג) **כְּמוֹ שֶׁאֵינוֹ רָגִיל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, כְּמוֹ חָצֵר הַפָּתוּחַ לִשְׁנֵי מְבוֹאוֹת וּבְפֶתַח אֶחָד אֵינוֹ רָגִיל לָצֵאת וְלָבוֹא דֶּרֶךְ בּוֹ לַמָּבוֹי, אֵינוֹ אוֹסֵר עַל אוֹתוֹ הַמָּבוֹי, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שפ"ו סָעִיף ט': (ד) **קָטָן הוּא וְלֹא נִיחָא וְכוּ'.** וּבְאֹפֶן זֶה, (ג) אֲפִלּוּ הָיָה פֶּתַח גָּדוֹל פָּתוּחַ לָהֶן גַּם כֵּן אֵינוֹ מִתְבַּטֵּל עַל יְדֵי זֶה הַפֶּתַח שֶׁבַּמָּבוֹי, וְאוֹסֵר עַל בְּנֵי הַמָּבוֹי. וְהוּא שֶׁרָגִיל (ג) יוֹתֵר בְּהַפֶּתַח שֶׁהוּא לְצַד הַמָּבוֹי: (ה) **שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹ.** שֶׁהוּא כַּרְמְלִית וְאֵין מְטַלְטְלִין בּוֹ אֶלָּא בְּתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת [מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמָבוֹי שֶׁמֻּתָּר לְטַלְטֵל בְּכֻלּוֹ], אֲבָל אִם הוּא רַק בֵּית סְאָתַיִם אוֹ פָּחוֹת, כֵּיוָן דְּמֻתָּר לְטַלְטֵל (ד) בְּתוֹכוֹ, נִיחָא לֵיהּ בֵּיהּ טְפֵי. וְאַף עַל גַּב דִּלְגַבֵּי עִכּוּ"ם חָשִׁיב בֵּית סְאָתַיִם זוּטָרָא, (ה) לְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל נָפִישׁ, דְּהָא בְּשַׁבָּת לֵיכָּא הוֹצָאַת מַשָּׂאוֹת יְתֵרִין וְסַגִּי בְּהָכִי וּנְפִישׁ אֲוִירָא מִמָּבוֹי: (ו) **וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְכוּ'.** הוּא דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת (סז: ד"ה וישראל) לְבַד, דְּסְבִירָא לְהוּ דְּמַקֶּקֶף לְדִירָה גָּרַע טְפֵי כֵּיוָן דְּאֵין בּוֹ אֲוִיר כָּל כָּךְ. (ו) וְהָא דְּנָקֵט "אֲפִלּוּ בֵּית סְאָתַיִם" אַף עַל גַּב דִּלְדִידְהוּ בֵּית סְאָתַיִם גָּרַע טְפֵי, שַׁיָּךְ בּוֹ אֲוִיר כָּל כָּךְ, מִכָּל מָקוֹם נָקֵט הָכִי, הוֹאִיל דִּכְשֶׁלֹּא הַקֶּקֶף לְדִירָה בֵּית סְאָתַיִם עָדִיף טְפֵי מִן יוֹתֵר מִבֵּית סְאָתַיִם, לְכָךְ קָאָמַר דִּכְשֶׁהַקֶּקֶף לְדִירָה אוֹסֵר אֲפִלּוּ בֵּית סְאָתַיִם, וְהוּא הַדִּין יוֹתֵר מִסְּאָתַיִם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ג) תּוֹסָפְת שַׁבָּת (סק"א): (ג) שֶׁהוּא דַּעַת רַשְׁ"י (שבת קלא. ד"ה בתים) וְתוֹסָפוֹת (שם ד"ה ר' יהודה) וְרַאֲבַ"ד (עירובין פ"ה הט"ו) וְרַשְׁבָּ"א (שם ד"ה אלא). בְּשֵׁם מוֹרוֹ, וְרִיטְבָ"א (שם ד"ה מי גרם), וּמַשְׁמָעוּת הָרִי"ף (נב.) וְהָרא"ש (פ"ט סי' א) שֶׁהִשְׁמִיטוּ לְהָא דְּרַב וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה אם לא) וְהַמְּאִירִי (קל: ד"ה חצר), וְכֵן הִסְכִּים בְּאֵלִיָּה רַבָּה. (סק"א):

(ד) בְּשֵׁם ר"י (ישראל) וְכֵן כָּתַב הָרַמְבַּ"ם (פ"ה ה"ז): (כ) כֵּן מַסִּיק הָרַשְׁבָּ"א (סז: ד"ה רב) וְהָרִיטְבָ"א (שם), דְּלֹא כְּהָרַאֲבַ"ד, וְכֵן מַשְׁמַע בָּרַמְבַּ"ם (שם): (ג) רַשְׁבָּ"א בַּעֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ (שער ד סי' ג) וְהוּבָא בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ב): (ז) **אַף שֶׁאָסוּר לְהוֹצִיא מֵהַבַּיִת לְהַקֶּרְפֵּף** [אַחֲרוֹנִים]: (ס) רַשְׁ"י (שם ד"ה ישראל): (ו) תּוֹסָפְת שַׁבָּת (סק"ג):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** ובשו"ע הרב הוסיף: וכלים ששבתו בתוכו והוציאם למבוי שאינו משותף או לחצר שאינה מעורבת בדרך מלבוש או באיסור, מותר לטלטלם שם ביותר מד"א אבל אסור לטלטלם מחצר למבוי או להיפך כמ"ש בסימן שע"ב [ועיין שם ס"א בביה"ל ד"ה שמא יטלטל]. **ב]** אבל בשו"ע הרב (ס"א) חילק גם לענין בקעה בין יותר מבית סאתים לפחות.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehador - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah